ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
چهارشنبه • ۲۱ آذر ۱۳۹۷
۴ ربیع‌الثانی ۱۴۴۰ • ۱۲ دسامبر ۲۰۱۸
شماره ۱۹۹۸۴
۱۲۰۷

زندگی سلام

نگاهی به خشن‌ترین و جنجالی‌ترین مسابقات فوتبال جهان، به بهانه دیدار اخیر بوکا و ریور

سوت، خون، آتش

محمدعلی محمدپور | روزنامه‌نگار

پرونده

از گذشته‌های دور، جنگ‌ها همیشه با کوبیدن بر طبل‌ها و دمیدن بر شیپورها آغاز می‌شد. صدای کوبیدن طبل و دمیدن شیپور که بلند می‌شد جنگجویان دو طرف جنگی را آغاز می‌کردند بر پایه خون و آتش و خشونت که با گذشت زمان با غریو شادی و پیروزی در یک سمت و در دو شکست در سمت دیگر به پایان می‌رسید. با گذشت زمان، دامنه این جنگ‌ها به بسیاری از عرصه‌های دیگر هم کشیده شد. فوتبال به‌عنوان پدیده شاخص عصر مدرن، درواقع ترجمه‌ای جدید و متمدنانه از جنگ‌های گلادیاتوری به حساب می‌آید که آن هم با دمیده شدن در یک سوت آغاز می‌شود و بسیاری از ملت‌ها یا اقشار یک جامعه، رویاها و پیروزی‌هایشان را در آن جست‌وجو می‌کنند. به همین دلیل، دیدارهای زیادی داریم که همواره در تاریخ برگزاری‌شان با خشونت، درگیری و جنجال همراه بوده‌اند. دیدارهایی که در زمین به جنگی با قوانین فوتبال تبدیل می‌شوند و در روی سکوها و بین هواداران به کری‌های زبانی و گاهی آتش‌بازی و حتی ریختن خون می‌انجامند. متاسفانه برخلاف اقتضائاتی که روح ورزش دارد، نتیجه گرایی، تاکید روی قومیت یا طبقه اقتصادی و دلایل دیگر منجر شده که در مستطیل سبز جنگی برقرار باشد که دو طرف دوست نداشته باشند پس از به صدا درآمدن سوت پایان، طرف شکست خورده ماجرا باشند. به بهانه دیدار حساس اخیری که بین بوکا جونیورز و ریورپلاته که در فینال لیبرتادورس برگزار و به فینال قرن معروف شد، امروز به دیدارها و دربی‌های مهم جهان نگاهی می‌اندازیم.

سوپر کلاسیکو
بوکا - ریورپلاته

وقتی سال ۲۰۰۴ نشریه «آبزرور» دیدار دو تیم «بوکاجونیورز» و «ریورپلاته»، را به عنوان یکی از ۵۰ رقابت ورزشی که پیش از مرگ باید دید، معرفی کرد مطمئنا کسی از این موضوع تعجب نکرد. شاید بتوان گفت امروز این بازی دقیق‌ترین و درست‌ترین تعریف از یک جنگ تمام عیار در مستطیل سبز باشد. نبرد میلیونرهای ریورپلاته و گاوهای وحشی بوینوس آیرس که در آن خلاقیت، تکنیک و تعصب برخیلی نقشه‌های تاکتیکی می‌چربند و دریافت دو کارت قرمز در هر دیدار، آتش‌بازی هواداران و شعارهای توهین‌آمیز، اجزایی جدایی‌ناپذیر هستند. دلیل حساس بودن این بازی به رویارویی دو طبقه مختلف از یک شهر نشأت می‌گیرد. یک سو طبقه کارگر و مهاجران ایتالیایی شهر بوینوس آیرس که هواداران بوکاجونیورز هستند و سوی دیگر قشر مرفه و متمول این شهر که هواداران ریورپلاته‌اند. درگیری هواداران دو تیم بارها به کشته و مجروح شدن ده‌ها نفر منجر شده است اما فاجعه‌بارترین درگیری، در سال ۱۹۶۸ بعد از یکی از دیدارهای دو تیم در مونومنتال رخ داد که در آن ۷۱ هوادار کشته و ۱۵۰ نفر زخمی شدند. بازی اخیر این دو تیم هم که دوپای فینال جام «لیبرتادورس» در پایان ۲۰۱۸ را تشکیل می‌دادند فینال قرن نامیده شد. دیداری که بازی رفت آن به میزبانی ریورپلاته برگزار شد اما به دلیل آشوب هواداران این تیم و حمله به اتوبوس بوکاجونیورز، بازی برگشت در سانتیاگو برنابئوی اسپانیا برگزار و ریورپلاته فاتح جام شد.

اولد فریم
سلتیک - گلاسکو

دربی «گلاسکو» که به «اولد فریم» مشهور است، حدود ۱۳۰ سال قدمت دارد؛ یعنی زمانی که بسیاری از باشگاه‌های بزرگ امروز در فوتبال جهان هنوز شکل نگرفته بودند. آن‌چه که این دیدار پرسابقه را بسیار حساس و حیثیتی کرده است به بیرون از زمین فوتبال برمی‌گردد و ریشه‌ای مذهبی و ایدئولوژیک دارد. اختلافی که به طور واضح در نماد هر دو باشگاه متبلور شده است. باشگاه «سلتیک» را مهاجران ایرلندی با مذهب کاتولیک پایه‌گذاری کردند و «گلاسکورنجرز» متعلق به جامعه سنتی پروتستان‌ها بوده است. همین کافی است که این دیدار نه فقط یک دیدار ورزشی که دیداری کاملا ایدئولوژیک و حیثیتی باشد. درجه داغی این بازی به حدی بالاست که پیش از انجام هر بازی از چند روز پیش درگیری‌ها در گلاسکو آغاز و باعث ایجاد خسارت‌های بسیار زیادی می‌شود. به طور مثال در سال ۲۰۱۱ این دو تیم هفت بار در رقابت‌های مختلف به مصاف هم رفتند که در مجموع ۲/۴ میلیون پوند به اموال عمومی شهر خسارت وارد شد. از دیگر جنجال‌های بزرگ این دربی باید به اتفاقات سال ۱۹۰۹ اشاره کرد که بین هواداران دو تیم موجب آشوب و درگیری در زمین مسابقه شد، جایی که نزدیک به ۹ هزار هوادار به زمین چمن وارد شدند، جای جای زمین به آتش کشیده شد، تورهای دروازه خاکستر شد و حدود ۱۳۰ نفر راهی بیمارستان شدند.

دربی بین قاره‌ای
گالاتاسرای - فنرباغچه

شعار افراطی معروفی بین هواداران دو تیم استانبولی وجود دارد که می‌گوید: «تنفرتان از باشگاه رقیب، همیشه باید قوی‌تر از عشق‌تان به باشگاه خودی باشد». اختلاف این دو تیم هم به نبرد معروف طبقه غنی و طبقه فقیر بازمی‌گردد. جایی که دو طبقه اشراف و متمولین سمت اروپایی استانبول یعنی هواداران باشگاه «فنرباغچه» و طبقه پایین‌دست بخش آسیایی شهر یعنی هواداران «گالاتاسرای» به هم می‌رسند. پیشینه این دربی به ۱۹۰۹ می‌رسد و درگیری‌های جدی آن از سال ۱۹۳۴ کلید خورده است که مسابقه‌ای بین دو تیم به جنجال کشیده شد و از آن زمان تاکنون بدون توقف همواره با درگیری‌ها و جنجال‌های فراوان همراه بوده است. از درگیری‌های تاریخی این بازی شاید بتوان به سال ۲۰۱۳ اشاره کرد که در جریان بازی این دو تیم شعارهای نژادپرستانه زیادی بین هواداران دو تیم ردوبدل شد و در نهایت پس از بازی به اتفاقی انجامید که لکه سیاهی در تاریخ این دربی سنتی ثبت کرد. جایی که هوادار ۱۹ ساله باشگاه فنرباغچه از طرف هواداران تیم حریف به ضرب چاقو کشته و نامش در تاریخ این دربی ماندگار شد. گذشت زمان هیچ چیز از حساسیت این بازی کم نکرده به طوری که حدود یک ماه قبل در جریان یکی دیگر از بازی‌های این دو تیم، بازیکنان وسط زمین به کتک‌کاری و درگیری‌های شدیدی پرداختند.

دلاکاپیتاله
لاتزیو - رم

زمانی که حزب فاشیست ایتالیا به رهبری «بنیتو موسولینی» تصمیم گرفت برای رقابت با تیم‌های پرقدرت شمالی یک باشگاه بزرگ در شهر رم تشکیل بدهد، در ادامه دو باشگاه «لاتزیو» و «آ.اس.رم» سر برآوردند که جدال بی‌پایانی را در تاریخ فوتبال این شهر رقم زدند. این دربی از سال ۱۹۲۰ آغاز و به «دلاکاپیتاله» معروف شد. نکته جالب این دو تیم داشتن یک ورزشگاه مشترک است؛ هواداران لاتزیو در جایگاه شمالی ورزشگاه موسوم به «کورانورد» و هواداران دو آتشه رم در جایگاه جنوبی ورزشگاه موسوم به «کورواسور» مستقر می‌شوند و درگیری‌های خونین و آتشین بین این دو گروه در چنین تقابلی به اوج خود می‌رسد. هواداران لاتزیو همچنان به اعتقادات فاشیستی و نژادپرستانه علاقه زیادی دارند و هیچ تلاشی برای پنهان کردن آن نمی‌کنند به طوری که در دربی فصل ۱۹۹۸-۱۹۹۹، پارچه‌نوشته‌ای ۵۰ متری به ورزشگاه بردند که روی آن نوشته شده بود: «آشوویتز شهر شماست و اجاق، خانه‌های‌تان» که خطاب به بازیکنان رنگین پوست شهر رم بود. از مشهورترین درگیری‌های ثبت شده در بازی این دو تیم باید به سال ۱۹۷۹ برگردیم جایی که چشم یکی از هواداران لاتزیو در جریان بازی مجروح شد و سپس در اتفاقی باور نکردنی، او به دست یکی از هواداران رم در یکی از خروجی‌های ورزشگاه کشته شد و اولین مقتول رقابت‌های فوتبال ایتالیا به علت خشونت لقب گرفت.

ال کلاسیکو
رئال - بارسا

تعجبی ندارد که خیل هواداران فوتبال اسپانیا بازی این دو تیم برایشان حکم یک جنگ داخلی را دارد. از گذشته این تقابل یک طرف اهالی منطقه «کاستیا» و طرف دیگر جدایی‌طلبان «کاتالان» را که مخالفان ژنرال «فرانکو» بودند، تشکیل می‌دادند. کاتالان‌ها که هنوز هم مخالفان حکومت مرکزی اسپانیا هستند، پرچم و سرودی جدا برای خود دارند و از هیچ فرصتی برای نواختن ساز جدایی به راحتی نمی‌گذرند. مردمی که شاید به نظر برسد زیر سلطه حاکمیت اسپانیا هستند اما تصمیم گرفته‌اند حرف‌شان را توی زمین فوتبال بزنند. انگار آن‌ها مستطیل سبز را برای انتقام انتخاب کرده‌اند. پس تعجبی ندارد که شعار «ما از تون متنفریم» پرکاربردترین شعاری باشد که در این مصاف سنتی به زبان‌ها می‌آید و اخراج بازیکنان داخل زمین و آشوب و درگیری بین هواداران از بخش‌های همیشگی آن باشد. اما شاید به عنوان یکی از جنجالی‌ترین نمودهای این خشونت باید به سپتامبر ۲۰۰۲ اشاره کنیم. جایی که در ورزشگاه نیوکمپ، جووحشتناکی از طرف بارسایی‌ها علیه بازیکنان رئال مادرید ایجاد شده بود و در طول ۹۰ دقیقه پیوسته به بازیکنان رئال فحاشی شد. فحش‌هایی که البته بیشتر نثار «لوئیس فیگو» می‌شدند که در انتقالی جنجالی از بارسا به رئال رفته بود. خشن‌ترین تصویر هم قطعا پرتاب کله بریده یک خوک بود که هنگام قرارگرفتن فیگو برای ارسال کرنر تصویری خشونت‌بار در جریان یک بازی فوتبال را به ثبت رساند.

مسابقات حساس
در فوتبال ایران

اگر بخواهیم به دیدارهای حساس و جنجالی در فوتبال ایران نگاهی بیندازیم قطعا اولین چیزی که به ذهن همه‌مان می‌رسد دربی حساس سرخابی‌هاست که قابلیت این را دارد هر جمعی را به دو دسته هواداران قرمز و آبی تقسیم و آن‌ها را به کری خواندن علیه هم وادار کند. درباره خشن‌ترین دربی هم باید به دی‌ماه ۷۹ برگردیم. در آن بازی، درگیری‌ها نه تنها بین سکوها وجود داشت بلکه درون زمین هم به صحنه‌های خشونت‌آمیز و غیراخلاقی کتک‌کاری بازیکنان دو تیم تبدیل شد و محرومیت‌های زیادی را برای این بازیکنان رقم زد. اما از دربی سرخابی‌ها که بگذریم دیدارهای دیگری هم هستند که همیشه از حساسیت و جنجال‌های خاص خودشان برخوردار بوده‌اند. مثلا بازی‌های سپاهان - پرسپولیس معمولا بازی‌های زیبایی از آب درمی‌آیند که البته با درگیری و جنجال همراه هستند. حالا دیگر پرتاب مواد آتش‌زا و راه افتادن دود، به تصویر تکراری این دیدار تبدیل شده است. همچنین بازی‌های استقلال - تراکتورسازی که با شعارهای تند همراه می‌شود، دربی معروف شمال کشور بین سپیدرود رشت و ملوان انزلی که کاملا حیثیتی است و بازی‌های خشنی که همواره هنگام حضور سرخابی‌های پایتخت در اهواز با پرتاب سنگ برگزار می‌شوند از دیگر تصاویر خشونت‌بار فوتبال ایران هستند. درگیری‌ها و خشونت‌هایی که البته خلاف بسیاری از دیدارهای جنجالی جهان منشأ تاریخی خاصی ندارند و احتمالا بیشتر دلایل جامعه‌شناسانه دارند که باید بررسی شوند.

منابع: ورزش۳، طرفداری، ایسنا، اسپورت کیدا، ورزش ۱۱

جدول سخت [شماره ۴۹۱]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- دستور- مجسمه عظیم الجثه که جزو عجایب هفتگانه باستانی است - زبانه آتش - دوربین نجومی ۲ - نابغه جنگی و بهترین خلبان اف چهار جهان - آماده و مهیا ۳ - دریا - اثر تربیتی ژان ژاک روسو - حالتی مخصوص زن باردار - مجمع الجزایری در اقیانوس آرام ۴ - اثر معروف دکتر طه حسین، ادیب مصری - از ملزومات خوشنویسی - ناخوش - برهنه ۵ - علامت بم کردن صدا در موسیقی - واله و عاشق - غیر مذهبی - قلم نی ۶ - تخم کتان - کنایه از به زندان افتادن است - کوچک‌ترین واحد ساختمانی موجود زنده ۷ - بالای بدن - بندری در پاکستان - صفت باد - جایز ۸ - به دنیا آوردن - قمقمه - آرم - نوعی پارچه ابریشمی رنگارنگ ۹ - بهترین استفاده از زمان و امکانات موجود برای رسیدن به هدفی معین - پهلوان تورانی شاهنامه - گازی در اتمسفر زمین - قهوه‌ای روشن ۱۰ - به ذهن افکندن - وجود خود را وقف چیزی کردن ۱۱ - هریک از نمک‌های اسید نیتریک - دچار تردید - خوشنویس نامی عهد قاجار - ظریف و شکننده.

عمودی: ۱ - جمع شیء - هم عقیده ۲ - بیهوده - از باشگاه‌های فوتبال اماراتی ۳ - شهر مدفن میرزاده عشقی - جوش صورت - احساس ترحم ۴ - شکلی هندسی - گلی زیبا ۵ - از صفات خداوند به معنی بخشاینده - تنبل جالیزی ۶ - نیکوروی - کوهی در ترکیه ۷ - زبان ترکی - جغد ۸ - صحنه نمایش - نوعی ضایعه پوستی عفونی - جام جهان‌نما ۹ - خوراک - شهری در فارس ۱۰ - درختی با برگ‌های درشت و نوک‌تیز - معادل فارسی تیتر ۱۱ - آهار - استقبال یا بدرقه مهمان ۱۲ - داروی بی‌هوشی - پایتخت زامبیا ۱۳ - شبکه گسترده جهانی - در لطافت طبعش دریغ نیست - عدد اول ۱۴ - رستن گیاه - سر به راه ۱۵ - ویتامین B1 - تکه کوچک کاغذ ۱۶ - بی چیز و تهیدست - عابر ۱۷ - چهارپا - سردار اشکانی که کراسوس رومی را شکست داد ۱۸ - مرزبان - گفتار - پراکندگی ۱۹ - آخرین نبرد ناپلئون بناپارت - ناتمام ۲۰ - قرارداد سیاسی - غمگین.

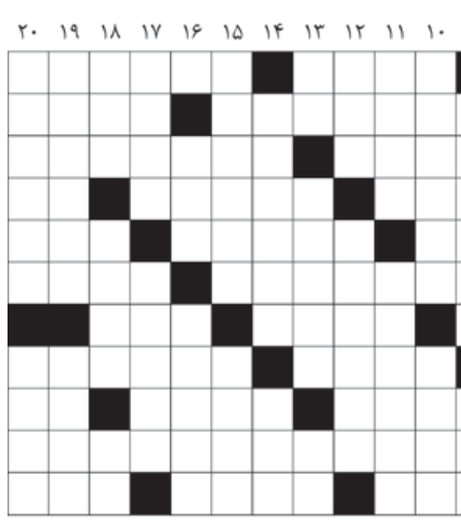

حل جدول شماره ۴۹۰

جدول متوسط [شماره ۷۲۸۰]

طراح جدول: امید موسوی

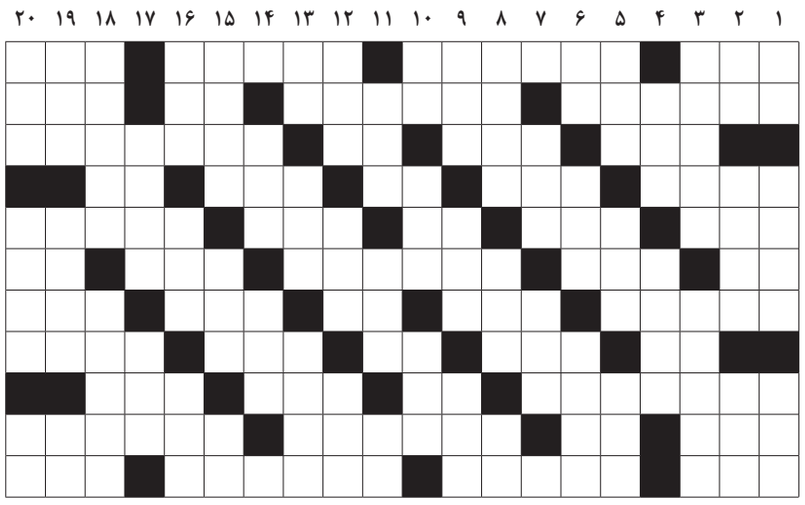

افقی: ۱- شیرینی کرمانشاهی - پگاه - شرمساری - دریاچه‌ای در حمام ۲ - بسیار - تفاخر - واحد سطح - درد ۳ - مادر - عضو پرواز - رها - از بخش‌های پنج‌گانه اوستا ۴ - حلال رنگ - آداب ورسوم - راز - دام - دویار هم قد ۵ - جهت - نشانه - من و تو - کوزه - زبان ۶ - نت سوم - کشیدنی مدرسه - از خواهران برونته - آتش - صدای کلفت ۷ - جزیره‌ای در خلیج فارس - دستور - بالای فرنگی - ایستگاه قطار - کشتی جنگی ۸ - هرگز نه - قصدو خواسته - نیم‌تنه مردانه - دور افتاده - قاب ۹ - جانبداری - فرو رفته بر اثر ضربه - هوا - درخت همیشه لرزان ۱۰ - محلی که آب رودخانه وارد دریا می‌شود - باران‌اندک - نوعی پای افزار - کیل ۱۱ - شیمی کربن - شهری در استان یزد - فراوان‌ترین کانی آهن - تابناک

عمودی: ۱ - محصول صابون - دوال - مرغ سعادت ۲ - اگر - سمت راست - پیوند ۳ - این روزها در فضای مجازی زیاد می‌گذارند - سوغات نطنز ۴ - پسوند شباهت - کلمه‌ای فرانسوی به معنی یک دور بازی ۵ - سقف - بیماری تنفسی - بهشت شداد ۶ - لحظه - نقره - قسمت بالای کشتی ۷ - توشه - بی سواد ۸ - خروشان - ملافه - ماه سرد ۹ - شتر - خزنده گزنده - ناز و عشوه ۱۰ - تصدیق روسی - پرنده آش سردکن - از انواع پارچه ۱۱ - خورشید - از بت‌های جاهلی - سودای ناله ۱۲ - نقطه - غذای مریض - هراس ۱۳ - هواپیمای عجول - بام دنیا - جاوید ۱۴ - پراکنده - مدور ۱۵ - آشیان - گره دریایی - عصب ۱۶ - شکننده - تیغ - خانه شعری ۱۷ - از اسامی پسرانه - نوعی بستنی ۱۸ - ملزم - کودن ۱۹ - به جز - دایر - ساز شاکی ۲۰ - پارچه کلفتی که از پشم یا کرک می‌مالند - مرطوب - همه

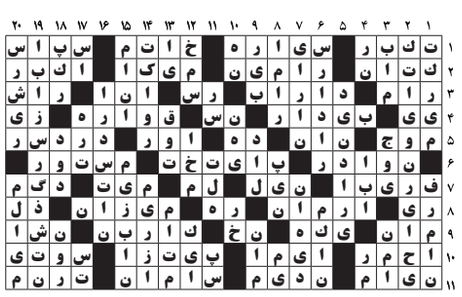

حل جدول شماره ۷۲۷۹